

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Тосонцэнгэл сумын 1-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2022/143/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Улиастай сум

2022 он

Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын
тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа

Утас: 99993365

Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Дагвасүрэн

Утас:99014227

Цахим хаяг: dagvasurenb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

---

1. Аудитын санал дүгнэлт	Error! Bookmark not defined.
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
3. Аудитын тайлан.....	11
3.1 Ерөнхий зүйл.....	11
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	12
3.4 Материаллаг байдал	13
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	13
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	13
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	14
3.8 Аудитын гол асуудал	14
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	14
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	15
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	15
4. Аудитын илрүүлэлт	15
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

АДБОУС Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

ТӨБЗГ Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81000 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12

2022.02.22 № 1302/114
танай _____ -ны № _____ -т

ТОСОНЦЭНГЭЛ СУМЫН 1-Р
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Д.ОДГЭРЭЛ-д

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Тосонцэнгэл сумын 1-р цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Тосонцэнгэл сумын 1-р цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

013022014

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

SORT_ID	Үзүүлэлт	ҮЛДЭГДЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	59,931.0	71,789.5
2	МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ	0.0	0.0
8	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	0.0	0.0
16	Гадаад валютаар	0.0	0.0
17	Төрийн сангийн харилцах	0.0	0.0
33	АВЛАГА	0.0	38.2
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	0.0	38.2
60	БАРАА МАТЕРИАЛ	59,931.0	71,751.3
61	Түүхий эд материал	1,139.5	1,497.0
63	Эм боох материал	1,139.5	1,139.5
66	Хангамжийн материал	58,791.5	70,254.4
67	Бичиг хэргийн материал	804.4	1,021.6
70	Түлш шатах тослох материал	2,007.5	3,806.3
71	Барилгын засварын материал	117.0	165.0
72	Хүнсний материал	2,205.9	6,109.1
73	Бусад хангамжийн материал	53,656.8	59,152.5
86	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	51,993.1	53,288.1
106	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	51,993.1	53,288.1
108	Биет хөрөнгө	21,983.1	23,828.1
109	Барилга, байгууламж	22,043.5	22,043.5
110	Хуримтлагдсан элэгдэл	-8817.40	-13226.10
113	Машин, тоног төхөөрөмж	38,778.9	47,271.7
114	Хуримтлагдсан элэгдэл	-30021.94	-32261.02
115	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	1,020.0	1,020.0
116	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1020.00	-1020.00
122	Бусад үндсэн хөрөнгө	4,870.0	4,870.0
123	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4869.96	-4869.96
126	Биет бус хөрөнгө	3,010.0	29,460.0
127	Програм хангамж	2,155.5	2,155.5
128	Хасагдуулга	-505.50	-1055.50
129	Бусад биет бус хөрөнгө	28,360.0	28,360.0
137	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	111,924.1	125,077.6
138	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	0.0	0.0
214	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	111,924.1	125,077.6
215	Засгийн газрын хувь оролцоо	111,924.1	125,077.6
216	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГСан/ орон нутгийн сан	28,360.0	28,360.0
217	Өмч: -Төрийн өмч	28,360.0	28,360.0
223	Хуримтлагдсан үр дүн	60,715.7	73,869.2
224	Өмнөх үеийн үр дүн	60,715.7	60,715.7
225	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	13,153.5

227	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	22,848.4	22,848.4
231	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	111,924.1	125,077.6

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Д/Д	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	305,673.6	317,136.1
76	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	282,956.6	293,772.7
77	Нийтлэг татварын бус орлого	4,999.0	4,767.5
81	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	4,999.0	1,243.2
86	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	4,999.0	1,243.2
92	Бусад орлого	0.0	3,524.3
102	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	277,957.6	289,005.2
103	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	277,957.6	289,005.2
111	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	22,717.0	23,363.4
112	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	22,717.0	23,363.4
113	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	22,717.0	23,363.4
122	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.0	0.0
127	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.0	0.0
129	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	0.0	0.0
130	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.0	0.0
147	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)	306,749.8	303,982.6
148	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	306,749.8	303,982.6
149	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	280,957.2	292,190.6
150	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	202,473.7	212,565.5
151	Цалин	163,542.4	141,095.5
152	Нэмэгдэл цалин	31,036.1	52,206.9
153	Унаа хоолны хөнгөлөлт	150.0	0.0
154	Урамшуулал	7,745.2	19,263.2
157	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25,468.8	27,966.6
158	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	17,353.1	20,251.7
159	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	2,041.5	1,928.6
160	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	1,619.8	1,542.9
161	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	404.9	385.7
162	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	4,049.5	3,857.6
164	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	17,225.6	20,066.7
165	Гэрэл цахилгааны зардал	1,186.6	1,087.1
166	Түлш, халаалтын зардал	14,193.1	16,955.6
167	Цэвэр, бохир усны зардал	1,846.0	2,024.0
168	Байрны түрээс	0.0	0.0
170	Хангамж, бараа материалын зардал	8,528.2	2,645.4
171	Бичиг хэргийн материал	1,535.4	1,354.4
172	Тээвэр, шатахууны зардал	303.0	378.0
173	Шуудан холбоо интернетийн төлбөр	700.0	848.0
176	Бага үнэ түргэн элэгдэл зүйлс	88.9	65.0
181	Бараа материал акталсан зардал	5,900.9	0.0

182	Эм	1,417.9	3,212.8
183	Хоол	16,958.0	12,398.3
	Нормын хувцас, зөөлөн хувцас	29.3	60.0
185	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,188.8	1,001.4
189	Урсгал засвар	1,188.8	1,001.4
190	Томилолт зочны зардал	750.0	1,084.9
191	Дотоод томилолтын зардал	750.0	1,084.9
194	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	284.0	470.4
195	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	134.0	0.0
196	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	0.0	470.4
200	Мэдээллийн технологийн үйлчилгээний хөлс	150.0	0.0
209	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,632.9	10,718.7
211	Хичээл сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	1,071.1	3,521.0
212	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	5,561.8	7,197.8
224	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,792.6	11,792.0
228	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.0	3,524.3
235	Хөдөө ОН-т тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.0	3,524.3
247	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт	21,115.1	8,211.6
250	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	21,225.1	8,211.6
250.1	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	4,677.6	56.2
250.2	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,677.6	56.2
268	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)	-1.1	13.2
288	НИЙТ ҮР ДҮН (VII=III+VI)	-1,076.2	13,153.5

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2	2020 оны 1-р сарын 1-ээрх үлдэгдэл	28,360.00	22,848.39	61,791.92	113,000.32
3	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	28,360.00	22,848.39	61,791.92	113,000.32
5	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл, хэрэгжсэн дүн	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Хөрөнгө оруулалтын дахин үнэлгээний гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	0.00	0.00	-1,076.24	-1,076.24
9	2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	28,360.00	22,848.39	60,715.68	111,924.07
10	2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	28,360.00	22,848.39	60,715.68	111,924.07
11	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
12	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	28,360.00	22,848.39	60,715.68	111,924.07
13	Үндсэн хөрөнгийн дахин	0.00	0.00	0.00	0.00

	үнэлгээний өсөлт, бууралт				
14	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
15	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	0.00	0.00	13,153.52	13,153.52
18	2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	28,360.00	22,848.39	73,869.20	125,077.60

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

SORT_ID	ITEM_NAME	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	300,674.60	315,892.91
77	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	277,957.60	292,529.51
78	Нийтлэг татварын бус орлого	-	3,524.31
92	Бусад орлого	-	3,524.31
103	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	277,957.60	289,005.20
104	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	277,957.60	289,005.20
110	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	22,717.00	23,363.40
111	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	22,717.00	23,363.40
112	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	22,717.00	23,363.40
147	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)	296,194.60	307,400.11
148	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	296.19	307.40
149	БАРАА АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	270,401.97	295,608.08
150	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	199,454.22	212,824.63
151	Үндсэн цалин	134,919.89	141,354.59
152	Нэмэгдэл	48,191.64	52,206.86
153	Унаа хоолны хөнгөлөлт	150.00	-
154	Үр дүнгийн урамшуулал	16,192.69	19,263.18
157	Ажил олгочоос нийгтийн даатгалд төлөх шимтгэл	28,538.31	27,745.64
158	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	20,013.74	20,030.81
159	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	2,130.92	1,928.61
160	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	1,705.01	1,542.89
161	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	426.30	385.72
162	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	4,262.33	3,857.61
164	Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал	16,850.63	22,118.45
165	Гэрэл цахилгааны зардал	1,186.58	1,087.10
166	Түлш, халаалтын зардал	13,818.05	18,754.35
167	Цэвэр, бохир усны зардал	1,846.00	2,277.00
170	Хангамж, бараа материалын зардал	2,877.60	5,707.60
171	Бичиг хэрэг	1,464.40	1,494.40
172	Тээвэр, шатахуун	303.00	378.00
173	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	700.00	595.00
	Ном хэвлэл	72.30	72.30
176	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	337.90	3,167.90
181	Нормативт зардал	18,979.71	21,851.77

182	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,557.40	2,557.40
183	Хоол, хүнс	13,199.01	13,071.07
184	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,223.30	3,223.30
185	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,188.80	1,188.80
186	Урсгал засвар	1,188.80	1,188.80
187	Томилолт, зочны зардал	750.00	1,084.90
188	Дотоод албан томилолт	750.00	1,084.90
194	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	284.00	470.00
195	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	134.00	-
196	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	470.40
200	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	150.00	-
208	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,478.70	2,615.90
210	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлаг хийх	1.48	2.62
221	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,792.63	11,792.03
225	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	3,524.31
232	Хөдөө орон нутагт тогвортой ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	3.52
244	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	21,115.06	8,211.57
247	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	21.12	8.21
248	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	4,677.58	56.15
249	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4.68	0.06
250	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	4,480.00	8,492.80
261	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	4.48	8.49
262	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.00	8.49
263	Дотоод эх үүсвэрээр	4.48	8.49
275	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	4.48	8.49
278	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(4,480.00)	(8,492.80)
279	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
303	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
304	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
305	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

SORT_ID	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	Дүн
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0	(0.0)
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	313,920,000.0	304,100,882.0	9,819,118.0
3	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	313,920,000.0	304,100,882.0	9,819,118.0
4	Бараа, үйлчилгээний зардал	313,920,000.0	304,100,882.0	9,819,118.0
5	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	215,964,800.0	212,824,628.0	3,140,172.0
6	Үндсэн цалин	148,738,700.0	141,354,586.0	7,384,114.0
7	Нэмэгдэл	51,236,100.0	52,206,859.0	(970,759.0)
8	Унаа, болон бусад нөхөн олговор	500,000.0		500,000.0

9	Урамшуулал	15,490,000.0	19,263,183.0	(3,773,183.0)
11	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,155,200.0	27,745,637.0	1,409,563.0
12	Тэтгэврийн даатгал	20,516,700.0	20,030,809.6	485,890.4
13	Тэтгэмжийн даатгал	2,159,600.0	1,928,606.9	230,993.2
14	ҮОМШӨ ний даатгал	1,727,700.0	1,542,885.5	184,814.5
15	Ажилгүйдлийн даатгал	431,900.0	385,721.4	46,178.7
16	Эрүүл мэндийн даатгал	4,319,300.0	3,857,163.7	462,136.3
17	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,674,600.0	22,118,447.0	1,556,153.0
18	Гэрэл цахилгаан	2,401,000.0	1,087,097.0	1,313,903.0
19	Түлш, халаалт	17,273,600.0	18,754,350.0	(1,480,750.0)
20	Цэвэр, бохир ус	4,000,000.0	2,277,000.0	1,723,000.0
21	Байрны түрээс	0.0	0.0	0.0
22	Хангамж, бараа материалын зардал	5,707,600.0	5,707,600.0	0.0
23	Бичиг хэрэг	1,464,400.0	1,494,400.0	(30,000.0)
24	Тээвэр (шатахуун)	303,000.0	378,000.0	(75,000.0)
25	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	700,000.0	595,000.0	105,000.0
26	Ном, хэвлэл	72,300.0	72,300.0	0.0
28	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	3,167,900.0	3,167,900.0	0.0
30	Нормативт зардал	25,564,500.0	21,851,770.0	3,712,730.0
31	Эм бэлдмэл, эмнэлэгийн хэрэгсэл	2,557,400.0	2,557,400.0	0.0
32	Хоол, хүнс	19,783,800.0	16,071,700.0	3,712,100.0
33	Нормын хувцас зөөлөн эдлэл	3,223,300.0	3,223,300.0	0.0
39	Томилолт, зочны зардал	1,084,900.0	1,084,900.0	0.0
41	Эд хогшил худалдан авах	1,188,800.0	1,188,800.0	0.0
43	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	470,900.0	470,400.0	500.0
45	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	470,900.0	470,400.0	500.0
53	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,108,700.0	11,108,700.0	0.0
55	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,108,700.0	11,108,700.0	0.0
97	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	313,920,000.0	304,100,882.0	9,819,118.0
98	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	289,056,600.0	280,793,635.0	8,262,965.0
99	Улсын төсвөөс санхүүжих	289,056,600.0	280,793,635.0	8,262,965.0
103	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	24,863,400.0	23,307,247.0	1,556,153.0
104	Орон нутгийн төсвөөс	24,863,400.0	23,307,247.0	1,556,153.0
120	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.0	0.0	0.0
125	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.0	0.0	0.0
127	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	0.00	(0.0)
128	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	0.00	(0.0)
129	Төсвийн бусад мэдээллийн ангилал	-	-	0.0
130	Байгууллагын тоо	1.00	1.00	0.0
131	Төсвийн байгууллага			0.0

		1.00	1.00	
133	Ажиллагсдын тоо	18.00	18.00	0.0
134	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	0.0
135	Гүйцэтгэх ажилтан	13.00	13.00	0.0
136	Үйлчлэх ажилтан	4.00	4.00	0.0
138	Суралцагчдын тоо /жилийн дунджаар/	173.00	173.00	0.0
148	Эмчлүүлэгсэдийн тоо	-	-	0.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

SORT_ID	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,524,310.0	3,524,310.0
3	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,524,310.0	3,524,310.0
4	Бараа, үйлчилгээний зардал	0.0	0.0
22	Хангамж, бараа материалын зардал	0.0	0.0
28	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	0.0	0.0
43	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	0.0	0.0
44	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.0	0.0
66	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,524,310.0	3,524,310.0
70	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,524,310.0	3,524,310.0
77	Хөдөө ОН-т тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмж	3,524,310.0	3,524,310.0
97	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,524,310.0	3,524,310.0
120	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	3,524,310.0	3,524,310.0
125	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажилагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,524,310.0	3,524,310.0
127	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	0.0
128	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	0.0
129	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	0.0	0.0
130	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	0.0	0.0
131	Төсвийн байгууллага	0.0	0.0
133	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	18.0	18.0
134	Удирдах ажилтан	1.0	1.0
135	Гүйцэтгэх ажилтан	4.0	4.0
136	Үйлчлэх ажилтан	173.0	173.0

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Тосонцэнгэл сумын 1-р цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, худалдан авалт, арвилан хэмнэлт зэрэгтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын ахлах аудитор Б.Дагвасүрэн, ахлах аудитор Б.Г.Заяа нар гүйцэтгэж, хяналтыг газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа хэрэгжүүлсэн.

Тосонцэнгэл сумын 1-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 21-ны өдрийн 01дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Тосонцэнгэл сумын 1-р цэцэрлэгийн нь Монгол ардын уламжлалт ёс заншлаа хүүхэд багачуудад таниулж төлөвшүүлэх, зөв монгол хүүхэд бүрийн төлөө багш, эцэг эх, хүүхэд олон нийтийн хамтын үйл ажиллагааг өрнүүлэхэд чиглэнэ. Хүүхэд нэг бүрийг амьдралд хэрэгтэй чадварыг хөгжүүлсэн эрүүл аюулгүй амьд орчинг бүрдүүлэн, түүнийг өөрөө сонгон тоглонгоо суралцах зарчмаар сонгон орчноосоо мэдлэгээ бүтээсэн ухаалаг, хамтач, цэгцтэй, уйгагүй оролдлоготой, бүтээлч, эрүүл чийрэг, баяр баясгалантай иргэн төлөвших суурийг тавин ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Тус байгууллага нь Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг болон дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх журам, заавар зэргийг боловсруулж мөрдөөгүй

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Тосонцэнгэл сумын 1-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт орлогын 315.8 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 5.3 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын (60-80 хувиар) буюу 5.05 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага			
Бараа материал	59,931.00	71,751.32	11,820.32
Үндсэн хөрөнгө	51,993.06	53,288.08	1,295.02
Нийт хөрөнгө	111,924.07	125,077.59	13,153.52
Өр төлбөр		0.0	0.0
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	28,360.00	28,360.00	0.0
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	111,924.07	125,077.59	13,153.52

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 11,820.32 мянган төгрөгөөр өссөн нь шинэ байр ашиглалтад орох болон хүүхдийн орчинг бүрдүүлэхтэй холбоотой тохижилтын эд зүйлс худаллан авсан, Өглөг дансны үлдэгдэл байхгүй байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 1,295.02 мянган төгрөгөөр өссөн нь боловсролын яам болон БСШУГазрын даргын зөвшөөрлөөр хэмнэсэн зардлаараа хөрөнгө бэлтгэсэнтэй холбоотой.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 313,920.0 мянган төгрөгөөр, 304,100.8 мянган төгрөгөөр нийт зарлагыг тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 23,307.2 мянган төгрөгийн, улсын төсвөөс 280,793.6 мянган төгрөгийн, нэмэлт санхүүжилтээр 3,524.31 мянган төгрөгийг авч нийт 315,892.9

мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 307,400.1 мянган төгрөгийг зарцуулж, 8,267.71 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна. Төсвийн гүйцэтгэлээс хянахад цалин ба НДШ-ийн зардлаас 4,549.75 мянган төгрөгийг, бусад бараа үйлчилгээний зардлаас 5,269.38 мянган төгрөгийг хэмнэсэн дүнтэй байгаа бөгөөд хоолны зардалын хэмнэлтийг төвлөрүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд Боловсрол соёлын газар болон Эрүүл мэндийн газрын зөвшөөрлөөр нийт 3,524.31 мянган төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтийн орлогыг бүрдүүлэн зориулалтын дагуу бүрэн зарцуулсан .

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Онцолсон болон бусад асуудал гараагүй.

3.8 Аудитын гол асуудал

Санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 тоот тушаалын дагуу бэлтгэсэн, анхан шатны бүртгэл хөтлөлт сайн байсан. Харин Засгийн газрын 2021 оны” Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” 43-р тогтоолыг зөрчиж багш нарт биеийн тамирын хувцас 571.0 мянган төгрөгөөр худалдан авч өгсөн зөрчил илэрлээ.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Санхүүгийн тайлан болон төсвийн зарцуулалт нь бусад холбогдох хууль тогтоомж, журам зааварын дагуу байлаа.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 147 мэдээллээс хугацаандаа оруулхаас 3 мэдээлэл хугацаа хожимдуулж 144 мэдээллийг бүрэн оруулсан байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1 зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлэн ажилласан.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Си-Ти-Эс ХХК-аас нийлүүлэгдсэн Нягтлан бодогч болон няравын санхүүгийн тайлан гаргах 1650,0 мянган төгрөгийн үнэтэй программыг бүртгэлд тусгасан боловч ашиглаагүй программын үр дүнг гаргаагүй байгааг анхаарч 2022 оны санхүүгийн тайланг тус программаар гаргаж ирүүлэх шаардлагатай

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 0.57 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрсэнд төлбөрийн акт тогтоов.

4.1 Залруулсан алдаа: байхгүй

4.2 Төлбөрийн акт

Засгийн газрын 2021 оны” Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” 43-р тогтоолыг зөрчиж багш нарт биеийн тамирын хувцас 571.0 мянган төгрөгөөр худалдан авч өгсөн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоолоо.

4.3 Албан шаардлага хүргүүлээгүй

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. **Бусад зүйлтэй холбоотой асуудал**

1.1. Илрүүлэлт:

1.2. *Си-Ти-Эс ХХК-аас нийлүүлэгдсэн Нягтлан бодогч болон няравын санхүүгийн тайлан гаргах 1650,0 мянган төгрөгийн үнэтэй программыг бүртгэлд тусгасан боловч ашиглаагүй программын үр дүнг гаргаагүй*

1.3. Өгсөн зөвлөмж:

2. *Си-Ти-Эс ХХК-аас нийлүүлэгдсэн Нягтлан бодогч болон няравын санхүүгийн тайлан гаргах 1650,0 мянган төгрөгийн үнэтэй программаар 2022 оны санхүүгийн тайланг гаргаж ирүүлэх шаардлагатай*

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 06 дугаар сарын 01 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1.		2	2.22			1	0.57			1	1.65